

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัญหาด้านการจัดทำบัญชีและการควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ภูมิการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์ของผู้จัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ทำบัญชีและมีส่วนเกี่ยวข้องในการควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย จำนวน 68 กลุ่ม โดยทำการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 การจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

5.2.2 การควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

5.2.3 การทดสอบสมมติฐาน

5.3 ข้อค้นพบ

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 51 ปีขึ้นไป สถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพเกษตรกร มีรายได้ต่ำกว่า 50,000 บาทต่อปี โดยส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ช่วง 3-4 ปี โดยกลุ่มฯ มีการรับฝากเงินสัจจะสะสมทรัพย์โดยส่วนใหญ่จำนวน 201 บาทขึ้นไปต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยกู้เงินจากกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพื่อนำไปใช้ในการลงทุนทำธุรกิจ และส่งเงินคืนตรงตามกำหนดระยะเวลา

2. การจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

2.1 จากแบบสอบถาม

ด้านความสามารถในการจัดทำบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความสามารถมากที่สุด คือ ความสามารถในการตรวจสอบบัญชีลูกหนี้เงินกู้ยืมของกลุ่มออมทรัพย์ที่ค้างชำระได้ รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการจัดทำบัญชีลูกหนี้เงินกู้ยืมของกลุ่มออมทรัพย์ได้ และสามารถตรวจสอบยอดเงินสัจจะสะสมประจำเดือนกับสมุดบันทึก หรือทะเบียนคุมเงินสัจจะสะสมได้

ด้านความเข้าใจในการจัดทำบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความเข้าใจในการจัดทำบัญชีมาก คือ ความเข้าใจในการจัดทำทะเบียนคุมเงินสัจจะสะสม รองลงมาได้แก่ ความเข้าใจในการจัดทำทะเบียนคุมเงินสัจจะสะสม ทะเบียนคุมยอดคอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสมาชิก ทะเบียนคุมหนังสือสัญญาเงิน และความเข้าใจในการจัดทำบัญชีเงินสัจจะสะสมและบัญชีเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก

ด้านปริมาณเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นในระดับความเพียงพอมาก คือ โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บเอกสารที่เกี่ยวกับบัญชี รองลงมาได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดทำบัญชี และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยในการจัดทำบัญชี เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ดีด

ด้านการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นด้านการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีในระดับปานกลาง คือ ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมความรู้ด้านการจัดทำบัญชี รองลงมาได้แก่ การมีประสบการณ์ด้านการจัดทำบัญชีมาก่อน และความยินดีในการเข้าร่วมอบรมความรู้ด้านการบัญชี

2.2 จากการสัมภาษณ์

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ทั้ง 5 กลุ่ม ปรากฏว่า ลักษณะทั่วไปในการจัดทำบัญชีของแต่ละกลุ่มจะมีการจัดทำทะเบียนรายชื่อสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ทะเบียนคุมเงินกู้สามัญ ทะเบียนคุมเงินกู้ฉุกเฉิน ทะเบียนคุมยอดลูกหนี้เงินกู้อย่างบุคคล ทะเบียนคุมหนังสือสัญญาเงิน บัญชีรายรับ บัญชีรายจ่าย งบกำไรขาดทุน งบดุล ซึ่งทุกกลุ่มเห็นว่าจะทะเบียนเหล่านี้ช่วยให้ทราบข้อมูลต่าง ๆ จัดทำได้ง่าย ไม่ซับซ้อน และสามารถตรวจสอบได้ง่าย

ความสามารถในการจัดทำบัญชีของแต่ละกลุ่มเหมือนกัน คือ สามารถจัดทำทะเบียนรายชื่อสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ทะเบียนคุมเงินกู้สามัญ ทะเบียนคุมเงินกู้ฉุกเฉิน ทะเบียนคุมยอดลูกหนี้เงินกู้อย่างบุคคล ทะเบียนคุมหนังสือสัญญาเงิน บัญชีรายรับ บัญชีรายจ่าย งบกำไรขาดทุน

งบุคคล เพราะถือเป็นการดำเนินงานตามปกติของกลุ่มฯ ที่ต้องมีการจัดทำเป็นประจำทุกเดือน ส่วน บัญชีเงินสดและเงินฝากธนาคาร ทุกกลุ่มไม่ได้จัดทำในรูปแบบที่สมบูรณ์ ทั้งนี้การจัดทำบัญชีของกลุ่มฯ ไม่ได้จัดทำตามระบบบัญชีคู่ ดังนั้นงบกำไรขาดทุน และงบดุล ที่กลุ่มฯ ได้มีการจัดทำนั้นจึง ไม่ได้เป็นไปตามรูปแบบที่ถูกต้องตามระบบบัญชีมาตรฐาน แต่เป็นลักษณะของการจัดทำตามเข้าใจ พื้นฐานของกลุ่มที่เข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน

ปัญหาที่กลุ่มฯ ไม่สามารถจัดทำบัญชีได้อย่างสมบูรณ์ตามรูปแบบที่เป็นสากล เพราะคณะกรรมการและผู้ทำบัญชีกลุ่มฯ ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับประถมศึกษา ไม่ได้จบการศึกษาใน สาขาการบัญชีโดยตรง อีกทั้งหากจะนำระบบบัญชีมาตรฐานมาใช้ในการบันทึกก็มีความซับซ้อน เข้าใจได้ยากและไม่มีคู่มือหรือต้นแบบการบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตโดยเฉพาะ รวมถึงการ ได้รับการอบรมความรู้ต่อเนื่องด้านการบัญชีก็มีน้อย และกลุ่มฯ ยังเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมี การจัดทำบัญชีในระบบบัญชีคู่ เพราะทำให้เกิดความยุ่งยาก มีหลายขั้นตอน ดังนั้นคณะกรรมการกลุ่ม จึงเน้นการจัดทำบัญชีในรูปแบบที่เป็นที่เข้าใจได้ง่าย เป็นที่ยอมรับของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งการจัดทำบัญชี ในระบบความเข้าใจของกลุ่มฯ เองอาจทำให้เกิดปัญหาหรือความเสียหายได้ เนื่องจากการตรวจสอบ ตัวเลขทำได้ยาก จำนวนเงินไม่สอดคล้องตรงกัน และไม่สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีดังกล่าวไปใช้ เป็นหลักฐานในการขอเงินกู้ยืมสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ หรือสถาบันการเงินได้

ดังนั้นหากมีการจัดทำบัญชีที่ครบถ้วนและถูกต้องตามระบบบัญชีมาตรฐานจะ สามารถนำมาเป็นหลักฐานในการยืนยันผลการดำเนินงานของคณะกรรมการแต่ละกลุ่มได้อย่าง โปร่งใส ทั้งยังสามารถแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของแต่ละกลุ่มว่าอยู่ในระดับใด มีผลกำไร ขาดทุน อย่างไร ตลอดจนสามารถเป็นหลักฐานที่สร้างความเชื่อถือได้ ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ สถาบันการเงินในการให้การสนับสนุนเงินทุนต่อไป อย่างไรก็ตามหากรูปแบบการบัญชีมีความ ถูกต้องตามระบบบัญชีก็จะสามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในแต่ละปีได้อย่างชัดเจน ง่ายต่อการ ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และเป็นข้อมูลในการดำเนินงานต่อไป เพราะหากไม่ได้จัดทำให้ถูกต้อง เป็นระบบแล้วเมื่อกลุ่มฯ มีเงินทุนเพิ่มมากขึ้น การดำเนินงานขยายใหญ่ขึ้นก็อาจทำให้เกิดผลกระทบ ในด้านการขาดระบบข้อมูลที่เป็นมาตรฐานตามระบบบัญชี อันจะส่งผลกระทบต่อระบบการตรวจสอบ ที่ดี การควบคุมการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จก็เป็นไปได้ยากขึ้น

3. การควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

3.1 จากแบบสอบถาม

ด้านการควบคุมภายใน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมที่ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ การสื่อสารและการมอบหมายหน้าที่ความ

รับผิดชอบมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกในกลุ่มอย่างทั่วถึง รองลงมาได้แก่ การมอบอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบภายในกลุ่มได้ระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และประสิทธิภาพในการติดตามผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายของคณะกรรมการ

ด้านการประเมินความเสี่ยงให้ความสำคัญมากที่สุด คือ หากคณะกรรมการขาดการวางแผนการปฏิบัติงานจะส่งผลกระทบต่อกลุ่ม รองลงมาได้แก่ การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบ่อย มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีความเสี่ยงในการทำงานและการเปลี่ยนแปลงทางภาวะเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย มีความสำคัญกับกลุ่ม

ด้านกิจกรรมการควบคุมที่ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การกำหนดให้มีการชี้แจงด้านการเงิน การบัญชีของกลุ่ม รองลงมา ได้แก่ การอนุมัติรายการ เช่น การอนุมัติการให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิก การอนุมัติการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่ม และการสอบทานการดำเนินงานของกลุ่ม เป็นระยะ ๆ

ด้านสารสนเทศและการสื่อสารให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การรายงานข้อมูลที่จำเป็นให้คณะกรรมการและสมาชิกภายในกลุ่มทราบอย่างทั่วถึง รองลงมาได้แก่ การจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องทางการเงิน เช่น การรับเงินออม การให้กู้ยืม ฯลฯ และระบบการติดต่อสื่อสารของกลุ่มมีความรวดเร็ว เพียงพอ และทันเวลา

ด้านการติดตามประเมินผลให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาได้แก่ การรายงานข้อมูลที่จำเป็นให้คณะกรรมการและสมาชิกภายในกลุ่มทราบอย่างทั่วถึง และการลงนามรับรองความถูกต้องของข้อมูลทางการเงิน และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

3.2 จากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาอุปสรรคและความเสี่ยงในการการควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทั้ง 5 กลุ่มตัวอย่าง ไม่มีปัญหาเพราะทุกกลุ่มต่างให้ความเห็นว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการภายในกลุ่มต่างปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส มีความเสถียร มีความไว้วางซึ่งกันและกันเป็นที่ตั้ง

สรุปได้ว่าจากเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลด้านการควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในอำเภอบ้าน จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมไม่มีปัญหา

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน : ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันมีผลต่อการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตแตกต่างกัน

1. ด้านเพศกับการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสามารถสรุปได้ดังนี้
 - 1.1 เพศแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความสามารถในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 - 1.2 เพศแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 - 1.3 เพศแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง การอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. อายุกับการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สามารถสรุปได้ดังนี้
 - 2.1 อายุแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความสามารถในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 - 2.2 อายุแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 - 2.3 อายุแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง การอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. สถานภาพกับการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสามารถสรุปได้ดังนี้
 - 3.1 สถานภาพแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความสามารถในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 - 3.2 สถานภาพแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 - 3.3 สถานภาพแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง การอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. วุฒิการศึกษากับการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สามารถสรุปได้ดังนี้
 - 4.1 วุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความสามารถในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 วุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 วุฒิการศึกษา แตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง การอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชี ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. อาชีพกับการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 อาชีพแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความสามารถในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2 อาชีพแตกต่างกันมีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.3 อาชีพแตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง การอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชี ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. รายได้กับการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสามารถสรุปได้ดังนี้

6.1 รายได้แตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความสามารถในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.2 รายได้แตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.3 รายได้แตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง การอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. ประสบการณ์กับการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สามารถสรุปได้ดังนี้

7.1 ประสบการณ์แตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความสามารถในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7.2 ประสบการณ์แตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7.3 ประสบการณ์แตกต่างกัน มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรื่อง การอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

ผู้ศึกษาได้แบ่งประเด็นการอภิปรายผลเป็น 3 ประเด็นหลัก คือ

- 5.2.1 การจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 5.2.2 การควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 5.2.3 การทดสอบสมมติฐาน

5.2.1 การจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

1. จากแบบสอบถาม

ด้านความสามารถในการจัดทำบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความสามารถในการ ตรวจสอบบัญชีลูกหนี้เงินกู้ยืมของกลุ่มออมทรัพย์ที่ค้างชำระ ความสามารถในการจัดทำบัญชีลูกหนี้เงินกู้ยืมของกลุ่มออมทรัพย์ และสามารถตรวจสอบยอดเงินสัจจะสะสมประจำเดือนกับสมุดบันทึก หรือทะเบียนคุมเงินสัจจะสะสมได้ อยู่ในระดับมาก

ด้านความเข้าใจในการจัดทำบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความเข้าใจในการจัดทำทะเบียนคุมเงินสัจจะสะสม ความเข้าใจในการจัดทำทะเบียนคุมยอดคอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสมาชิก และทะเบียนคุมหนังสือสัญญาเงิน และความเข้าใจในการจัดทำบัญชีเงินสัจจะสะสมและบัญชีเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก อยู่ในระดับมาก

ด้านปริมาณเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน พบว่า โตะ แก้ว ตู้เก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบัญชี วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดทำบัญชี และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยในการจัดทำบัญชี เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ดีด อยู่ในระดับน้อย

ด้านการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมความรู้ด้านการจัดทำบัญชี การมีประสบการณ์ด้านการจัดทำบัญชีมาก่อน และส่วนใหญ่ให้ความเห็นในเรื่องของความยินดีในการเข้าร่วมอบรมความรู้ด้านการบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากการสัมภาษณ์

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ทั้ง 5 กลุ่ม ปรากฏว่า ลักษณะทั่วไปในการจัดทำบัญชีของแต่ละกลุ่มจะมีการจัดทำทะเบียนรายชื่อสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ทะเบียนคุมเงินกู้สามัญ ทะเบียนคุมเงินกู้ฉุกเฉิน ทะเบียนคุมยอดลูกหนี้เงินกู้รายบุคคล ทะเบียนคุมหนังสือสัญญาเงิน บัญชีรายรับ บัญชีรายจ่าย งบกำไรขาดทุน งบดุล ในรูปแบบที่เป็นที่เข้าใจได้ง่ายภายในกลุ่ม ส่วนบัญชีเงินสดและเงินฝากธนาคาร ทะเบียนคุมเจ้าหนี้ ทะเบียนเงินทุนทุกกลุ่มไม่ได้

จัดทำในรูปแบบที่สมบูรณ์และเป็นไปตามระบบบัญชีคู่ ดังนั้นงบกำไรขาดทุน และงบดุล ที่กลุ่มฯ ได้มีการจัดทำนั้นจึงไม่ได้เป็นไปตามรูปแบบที่ถูกต้องตามระบบบัญชีมาตรฐาน แต่เป็นลักษณะของการจัดทำตามเข้าใจพื้นฐานของกลุ่มที่เข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน เพราะคณะกรรมการและ ผู้ที่มีหน้าที่จัดทำบัญชีกลุ่มฯ ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับประถมศึกษา รวมถึงการได้รับการอบรมความรู้ต่อเนื่อง ด้านการบัญชีก็มีน้อย และเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดทำบัญชีในระบบบัญชีมาตรฐาน ด้านการบริหารกลุ่มมีระดับการปฏิบัติงานให้มีการประชุมใหญ่ประจำปี ประชุมย่อยเดือนละครั้ง และมีการปันผลเงินออมทรัพย์อย่างน้อยปีละครั้ง

ปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดทำบัญชี

- 1) ระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าคณะกรรมการผู้จัดทำบัญชีไม่มีความรู้พื้นฐานทางการบัญชี จึงไม่สามารถจัดทำบัญชีตามระบบบัญชีมาตรฐานได้ ทั้งนี้ในระดับปฏิบัติการด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามปกติจึงไม่สามารถจัดทำบัญชีตามระบบบัญชีคู่ได้ แต่เน้นการจัดทำบัญชีตามความเข้าใจของคณะกรรมการที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน กล่าวได้ว่ากระบวนการเรียนรู้ของคณะกรรมการในกลุ่มออมทรัพย์ส่วนใหญ่มีในระดับขั้นต้นซึ่งเป็นลักษณะการเรียนรู้ตามอรรถาธิบายและจากการลงมือปฏิบัติจริง จนเกิดการตกผลึกความรู้ทางการบัญชี ซึ่งได้มีการดัดแปลงบัญชีสากลมาเป็นบัญชีในแบบที่แต่ละกลุ่มสามารถเข้าใจได้ง่าย และปฏิบัติได้จริง
- 2) ประสบการณ์การทำงาน มีผลต่อการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพราะโดยส่วนใหญ่คณะกรรมการผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีมีระดับความสามารถ ความชำนาญงานที่ปฏิบัติเป็นประจำตามที่ปฏิบัติกันสืบมา
- 3) การได้รับการอบรมความรู้ด้านการบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง หรือบางกลุ่มไม่เคยได้รับการฝึกอบรมความรู้เลย ส่วนใหญ่อาศัยการเรียนรู้ตามการปฏิบัติงานที่ส่งต่อกันมา ทำให้สามารถจัดทำบัญชีเฉพาะบัญชีที่เคยมีและปฏิบัติอยู่เป็นประจำ
- 4) ขาดต้นแบบและคู่มือการจัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยเฉพาะ เพราะการบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตไม่ได้กำหนดรูปแบบหรือมาตรฐานในการจัดทำบัญชีไว้เหมือนดังเช่นการจัดทำบัญชีของกิจการที่มุ่งหวังผลกำไร ซึ่งต้องมีการจัดทำบัญชีตามหลักเกณฑ์การบัญชีที่รับรองทั่วไปและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี การบัญชีและการรายงานผลของการดำเนินงานของกลุ่มจึงเป็นเพียงแค่การแสดงรายการที่เกี่ยวข้องตามความเข้าใจพื้นฐานตามความเข้าใจของแต่ละกลุ่มเท่านั้น

5) ไม่สามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของในปีที่ผ่านมาได้ และยังไม่สามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในกลุ่มอื่น ๆ ได้ เพราะรูปแบบการจัดทำบัญชีเป็นรูปแบบที่แต่ละกลุ่มจัดทำตามความเข้าใจไม่ใช่รูปแบบที่เป็นมาตรฐาน

จากปัญหาที่กล่าวข้างต้น มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ถนอมพรรณ ดิษฐ์สันเทียะ (2544 : 75) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กรณีศึกษา กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตตำบลสีมูม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตคือ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์อบรมศึกษาดูงานด้านบัญชี

5.2.2 การควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

1. จากแบบสอบถาม

การศึกษาปัญหาการจัดทำบัญชีและการควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในอำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย ได้ใช้แนวคิดด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามผล มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

สภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด ซึ่งให้ความสำคัญในด้าน การสื่อสารและการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกในกลุ่มอย่างทั่วถึง การมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบภายในกลุ่มได้ระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และประสิทธิภาพในการติดตามผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายของคณะกรรมการ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสนับสนุนกับข้อสรุปของColbert and Bowen. (1996 : Online) ได้สรุปเพิ่มเติมว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ของการควบคุมภายในคือปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อมการควบคุม ซึ่งรวมถึงความซื่อสัตย์ของพนักงาน นโยบาย วิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของผู้บริหารที่มีต่อการควบคุมภายในขององค์กรด้วย ความมุ่งมั่น และทิศทางของคณะกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบ ที่มีแนวทางปฏิบัติเป็นไปในทางเดียวกัน อันจะนำไปสู่องค์ประกอบอื่น ๆ ของการควบคุมภายใน และใกล้เคียงกับการศึกษาของ ประเสริฐ ภายไชย (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโป่งซึ้ง หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 17 ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ที่กล่าวสรุปไว้ว่า การควบคุมภายในของกลุ่มฯ ที่สมาชิกให้ความสำคัญมากที่สุดแต่ละด้าน คือ สภาพแวดล้อมการควบคุม ได้แก่ ประสิทธิภาพในการติดตามผลการปฏิบัติงานที่มอบหมาย

การประเมินความเสี่ยง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า การประเมินความเสี่ยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และให้ความสำคัญในรายชื่อ ได้แก่ หากคณะกรรมการขาดการวางแผนการปฏิบัติงานจะส่งผลกระทบต่อกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบ่อย มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มฯ มีความเสี่ยงในการทำงาน และการเปลี่ยนแปลงทางภาวะเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย มีความสำคัญกับกลุ่ม อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสนับสนุนใกล้เคียงกับองค์ประกอบของการควบคุมภายในตามแนวคิดของโคโซ 5 ข้อที่สำคัญ ของนิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันทเพชร (2548 : 5-9) ที่กล่าวว่ากิจการต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายใน เช่น พนักงานไม่มีประสิทธิภาพ การทุจริตในองค์กร และปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย คู่แข่งขัน อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้บริหารจึงต้องหามาตรการเพื่อจัดการกับความเสี่ยงดังกล่าว โดยการระบุถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง หลังจากนั้นจึงพัฒนาวิธีการเพื่อลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เช่น การจัดทำมีระบบการควบคุมภายในที่สำคัญ อาจช่วยป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากการทุจริตและข้อผิดพลาดในระดับหนึ่ง การบริหารสินค้าคงเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันความเสี่ยงที่สินค้าคงเหลือมีมากเกินไป การทำสัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า ช่วยป้องกันผลขาดทุนจากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การวิเคราะห์ห่อหนี้การค้าให้สินเชื่อ และมาตรการการติดตามหนี้ที่มีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดหนี้สูญ

กิจกรรมการควบคุม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านการกำหนดให้มีการชี้แจงด้านการเงิน การบัญชีของกลุ่ม การอนุมัติรายการ เช่น การอนุมัติการให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิก การอนุมัติการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่ม และการสอบทานการดำเนินงานของกลุ่มเป็นระยะ ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ระวัง เนตรโพธิ์แก้ว (2537 : 96) ซึ่งได้อธิบายว่า ความสำคัญของการควบคุมในองค์การใด ๆ ก็ตาม แม้ว่าจะมีการจัดโครงสร้างขององค์การ มีการวางแผนงาน มีการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการอำนาจการ มี การสอนงาน ฯลฯ แล้วก็ตามแต่ การปฏิบัติงานอาจไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเป้าหมายที่กำหนดไว้ก็ได้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากความบกพร่องในหน้าที่การงานโดยไม่ได้เจตนา และบางครั้งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการบางอย่าง เช่น ความไม่สนใจในงาน การเจตนาที่จะกระทำผิด ฯลฯ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการควบคุมเพื่อสร้างสรรค์องค์การ การควบคุมเป็นการบังคับหรือกำกับให้การทำงานต่าง ๆ เป็นไปตามแผนงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ การควบคุมไม่ใช่การคอยจับผิดแต่เป็นการดูแลเพื่อให้มีการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง ลักษณะของการควบคุมมีดังนี้

- 1) คู่มือการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้
- 2) เป็นการประสานงานในการปฏิบัติงาน
- 3) มุ่งหมายให้การปฏิบัติงานตรงตามวัตถุประสงค์ นโยบายและได้มาตรฐาน
- 4) แก้ไขและจัดปัญหาในการปฏิบัติงาน

สารสนเทศและการสื่อสาร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าสารสนเทศเพื่อการสื่อสารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการรายงานข้อมูลที่จำเป็นให้คณะกรรมการและสมาชิกภายในกลุ่มทราบอย่างทั่วถึง การจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องทางการเงิน เช่น การรับเงินออม การให้กู้ยืม อยู่ในระดับมากที่สุด และระบบการติดต่อสื่อสารของกลุ่มมีความรวดเร็ว เพียงพอ และทันเวลา อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (2547 : ค-44) ที่กล่าวไว้ว่า การควบคุมภายในข้อที่สี่ ซึ่งเกี่ยวกับสารสนเทศและการสื่อสารฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีสารสนเทศอย่างเพียงพอและสื่อสารให้ฝ่ายบริหารและบุคลากรอื่น ๆ ที่เหมาะสมทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานซึ่งจำเป็นต้องใช้สารสนเทศนั้นในรูปแบบที่เหมาะสมและทันเวลาโดยมีวัตถุประสงค์ของมาตรฐานนี้เพื่อให้ผู้ประเมินพิจารณาความเหมาะสมของระบบสารสนเทศและการสื่อสารต่อความต้องการของผู้ใช้และการบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ในการดำเนินงานและการควบคุมจะต้องมีสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกที่ถูกต้องเชื่อถือได้และเกี่ยวข้องทั้งด้านการเงิน และด้านการดำเนินงาน ข้อมูลเหล่านี้ควรมีการบันทึกและสื่อสารไปยังฝ่ายบริหารและพนักงานอื่นในองค์กรซึ่งจำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบในรูปแบบที่เหมาะสมและทันกาล นอกจากนี้การสื่อสารควรครอบคลุมไปทั่วทั้งองค์กร และใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ความมั่นใจได้ว่า การสื่อสารนั้นเป็นประโยชน์ น่าเชื่อถือ และมีการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง

การติดตามและประเมินผล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า การติดตามประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอ การรายงานข้อมูลที่จำเป็นให้คณะกรรมการและสมาชิกภายในกลุ่มทราบอย่างทั่วถึง การลงนามรับรองความถูกต้องของข้อมูลทางการเงิน และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งใกล้เคียงกับแนวคิดของ มัลลิกา ดันหอม และอดิศักดิ์ พันธุ์หอม (2545 : 55-57) อธิบายไว้ว่า การบริหารจะครบวงจรหรือสมบูรณ์ที่สุดหากมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตามแผนงานของผู้ร่วมงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เนื่องจากการควบคุมดูแลเป็นการตรวจสอบ ติดตาม การรายงาน การวัดและประเมินผล ซึ่งจะนำเข้าสู่วงจรของการวางแผนในลักษณะการปรับปรุง และสอดคล้องกับการศึกษาของ

กล่าวโดยภาพรวมปัญหาอุปสรรคและความเสี่ยงในการควบคุมภายในของกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิต ไม่มีปัญหาเพราะส่วนใหญ่ต่างให้ความเห็นว่าการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการภายในกลุ่มต่างปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต ความเห็นชอบร่วมกัน มีความโปร่งใส มีความเสียสละ มีความไว้วางใจซึ่งกันและกันเป็นที่ตั้ง สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลตาม นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : ออนไลน์) ซึ่งให้ความหมายว่าเป็น แนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม ตามหลักพื้นฐานการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี บนพื้นฐานตามหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความคุ้มค่า จุดมุ่งหมายในการสร้างธรรมาภิบาลของภาครัฐนั้น จะต้อง พยายามปฏิรูปการบริหารจัดการให้ถูกต้องตามหลักเหตุผลและหน้าที่ มีระบบความรับผิดชอบต่อสังคม การเงินที่มีประสิทธิภาพ และให้มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ยกเว้นความชำนาญของภาครัฐให้ มีความทันสมัย เป็นต้น

2. จากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์พบว่า การควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทั้ง 5 กลุ่มตัวอย่าง ไม่มีปัญหาเพราะทุกกลุ่มต่างให้ความเห็นว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการภายใน กลุ่มต่างปฏิบัติงานภายใต้ความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส มีความเสียสละ มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

5.2 .3 การทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานเกี่ยวกับ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์ของผู้จัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ผลการวิเคราะห์พบว่า

ด้านเพศที่แตกต่างกันมีความสามารถในการจัดทำบัญชี ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี การอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน

ด้านอายุที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสามารถในการ จัดทำบัญชี ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี และการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน

ด้านสถานภาพที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสามารถในการ จัดทำบัญชี ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีและการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน

ด้านวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสามารถในการ จัดทำบัญชี ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีและการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน

ด้านอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดทำบัญชี ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี และการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน

ด้านรายได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดทำบัญชี ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี และการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน

ด้านประสบการณ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดทำบัญชี ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี และการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันมีผลต่อการจัดทำบัญชีของกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ไม่แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 43 แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานเป็นรายคู่

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	การจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1)
- เพศ		✓
- อายุ		✓
- สถานภาพ	- ความสามารถในการจัดทำบัญชี	✓
- วุฒิการศึกษา	- ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี	✓
- อาชีพ	- การอบรมพัฒนาความรู้ด้านการบัญชี	✓
- รายได้		✓
- ประสบการณ์		✓

จากการทดสอบสมมติฐานข้างต้น สอดคล้องกับการศึกษาของจิไล รอดถาวร (2546 : 57-62) ที่ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหารงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กรณีศึกษาอำเภอฮอด จังหวัด เชียงใหม่ ผลการ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล และประสิทธิภาพของ คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของคณะกรรมการ พบว่าด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ ที่แตกต่างกันไม่ทำให้ระดับความรู้ความเข้าใจของ คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ แตกต่างกัน ยกเว้นด้าน อาชีพที่แตกต่างกันทำให้ระดับความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ แตกต่างกัน

5.3 ข้อค้นพบ

จากผลการทดสอบสถิติเชิงอนุมาน ผู้ศึกษาพบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของผู้ทำบัญชี ไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถ และความเข้าใจในการจัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่แตกต่างกัน เพราะในการจัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตแต่ละกลุ่มเน้นการจัดทำบัญชีตามความเข้าใจของ คณะกรรมการที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน กล่าวได้ว่ากระบวนการเรียนรู้ของคณะกรรมการในกลุ่มออมทรัพย์ส่วนใหญ่มีในระดับขั้นต้นซึ่งเป็นลักษณะการเรียนรู้ตามอรรถศาสตร์และจากการลงมือปฏิบัติจริง จนเกิดการตกผลึกความรู้ทางการบัญชี ซึ่งได้มีการดัดแปลงบัญชีสากลมาเป็นบัญชีในแบบที่แต่ละกลุ่มสามารถเข้าใจได้ง่าย และปฏิบัติได้จริง

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากข้อสรุปและการอภิปรายผลข้างต้นผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ผู้ทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับประถมศึกษา และไม่มีความรู้พื้นฐานทางการบัญชีโดยเฉพาะ จึงไม่สามารถจัดทำบัญชีตามระบบบัญชีได้ ดังนั้นหากสามารถคัดเลือกผู้ทำบัญชีที่จบการศึกษาด้านการบัญชีโดยตรงอาจทำให้กระบวนการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้ทำบัญชีควรได้รับการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีที่เป็นรูปแบบมาตรฐาน
3. ควรจัดให้มีคู่มือการทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์โดยเฉพาะ ซึ่งจะสามารถช่วยให้ผู้ทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเกิดความเข้าใจที่ตรงกันและจัดทำบัญชีในรูปแบบเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มได้